

“เสมอ พริ้งพวงแก้ว”

เทพเจ้าแห่งการทำงานสาธารณะสุขด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์

ประเวศ วะสี

วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ อันตรงกับวันเกิดครบ ๘ รอบนักกษัตริย์ของท่านอาจารย์เสมอ พริ้งพวงแก้ว เป็นวันวิสาขบูชาพอดี ทำให้จิตประหวัดไปถึงคืนวันเพ็ญเดือน ๖ เมื่อ ๒๕๔๕ ปีมาแล้ว ขณะที่แสงจันทร์งามระยับจับกองตันศรีมหาโพธิ์ ริมแม่น้ำเนรัญชราพระศาสดาทรงบรรลุความสว่างทางปัญญา อันช่วยส่องโลกมาตราบนเท่าทุกวันนี้

เมื่อหวนคิดถึงชีวิตของท่านอาจารย์เสมอ พริ้งพวงแก้ว อันรวมแล้วได้ ๘๖ ปี ก็พบว่าชีวิตที่บรรลุธรรมหนึ่งอีกแบบหนึ่ง คือการบรรลุธรรมด้วยการทำงานทางสาธารณะสุข

บุคลากรสาธารณะสุขบรรลุธรรมได้ด้วยการทำงานทางสาธารณะสุข

พระศาสดาได้วางหลักการไว้ว่า

“ไม่ทำบาปทั้งปวง

ยังความดีให้ถึงพร้อม

ทำจิตให้ผ่องใส”

ท่านอาจารย์เสมอทำงานทางสาธารณะสุขโดยไปเป็นแพทย์ชนบทช่วยเหลือคนยากคนจน ขวนขวายฝึกตน ศึกษาต่อเนื่อง จนรอบรู้สรรพวิทยาทั้งปวง ทั้งบริการ ทั้งศึกษา ทั้งบริหารจัดการ ด้วยความอุทิศตัวด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยการเจริญสติ ด้วยความนอบน้อมถ่อมตัว ด้วยเมตตา ด้วยขันติ ด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ ชั่วกาลนานของการทำงาน ตั้งแต่เป็นผู้น้อยจนเป็นผู้ใหญ่ เป็นนิจนิรันดร์

ลองพิจารณาดูเถิดว่า ในการทำงานทางสาธารณะสุขของท่าน ตรงกับหลัก “ไม่ทำบาปทั้งปวง ความดีให้ถึงพร้อม ทำจิตให้ผ่องใส” ใช่หรือไม่ ถ้าใช่ ก็แปลว่าบุคลากรสาธารณะสุขสามารถบรรลุธรรมด้วยการทำงานทางสาธารณะ และน่าจะมีสิ่งที่เรียกว่าธรรมะแห่งการทำงานทางสาธารณะสุข

บุคลากรสาธารณะสุขมีจำนวนมาก และทำงานใกล้ชิดชีวิตของเพื่อนมนุษย์มากที่สุด ตั้งแต่ครรภ์มาดาจนถึงเชิงตะกอน ถ้าบุคลากรสาธารณะสุขแสวงหาการบรรลุธรรมด้วยการทำงานทางสาธารณะ หรือด้วยการมีหัวใจของความเป็นมนุษย์ วัตรและปฏิบัติของบุคลากรสาธารณะสุขจะช่วยชะโลมจิตใจอันแห้งผากของเพื่อนมนุษย์ให้กลับชุ่มชื้นและมีความหวังว่า ความดีหรือหัวใจของความเป็นมนุษย์ยังมีได้จริงบนดาวนพเคราะห์ดวงนี้ ซึ่งกำลังระบมไปด้วยความโกรธ ความโลภ และความหลง อันเกิดจากอารยธรรมวัตถุนิยมบริโภคนิยมเงินนิยมที่คืบคลานเข้ามาครอบงำโลกจากทางทิศตะวันตก

บุคลากรสาธารณะสุขมีจำนวนมาก และทำตนใกล้ชิดชีวิตของมนุษย์มากที่สุดตั้งแต่ครรภ์จนถึงเชิงตะกอน จึงเป็นงานที่สัมผัสส่วนลึกในหัวใจของมนุษย์มากกว่าการงานทางวัตถุนิยมบริโภคนิยมเงินนิยม พลังที่มากที่สุดอยู่ในส่วนลึกของหัวใจของมนุษย์ งานสาธารณะสุขที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์จะเข้าไปปลดปล่อยพลังในส่วนลึกของหัวใจมนุษย์ อันจะนำไปสู่การเยียวยาโลก (Heal the World)

อาจารย์นายแพทย์เสม พริ้งพวงแก้ว เป็นที่รักและเคารพของพวกเราชาวสาธารณสุขทั้งหลาย ที่เรารักและเคารพท่านก็เพราะท่านเป็นแบบอย่างของแพทย์ที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์ การบูชาที่ควรบูชาเป็นมงคลอันสูงสุด – ปูชา จ ปูชนียานัง เอตัมมังคลมุตตะมัง การบูชาที่ดีที่สุดที่ชาวสาธารณสุข จะทำได้คือการทำงานสาธารณสุขด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ การทำงานสาธารณสุขด้วยความเป็นมนุษย์เป็นมงคลสูงสุด ซึ่งนอกเหนือไปจากนำความสุข สวัสดิ์ ปลอดภัย และความสุข มาสู่ผู้ปฏิบัติ แล้ว ยังเยี่ยวยาโลกได้

ฉะนั้น ถ้าระลึกถึงอาจารย์เสม ระลึกถึงงานสาธารณสุขที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์

ในประเทศจีนนั้น ใครที่ประกอบคุณงามความดีอะไรไว้เขาจะยกย่องให้เป็นเทพเจ้า เช่น กวนอู เป็นเทพเจ้าแห่งความซื่อสัตย์ เป่าบุ๋นจิ้นเป็นเทพเจ้าแห่งความยุติธรรม เพื่อให้ประชาชนได้สัมผัสในความดีที่สามัญชนคนที่มีตัวตนจริงเคยประกอบไว้ ประเทศของเขาจึงมีพลังความดีแผ่สำนในแผ่นดิน มาก

ประเทศของเราก็มีสามัญชนคนธรรมดาที่ประกอบคุณงามความดี แต่ไม่มีเครื่องให้ระลึกถึงที่เข้าไปอยู่ในจิตใจของประชาชนอย่างกว้างขวาง เพราะประเทศเรารวมศูนย์ความดี ทำให้ฐานแคบ เมื่อฐานแคบก็ไม่มีพลังพอที่จะพยุ่งประเทศไว้ ทำให้วิกฤตมากขึ้นเรื่อย ๆ ถ้าพวกเราชาวสาธารณสุขต้องการเห็นหัวใจของความเป็นมนุษย์เป็นพลังที่จะกอบกู้ความเป็นคน เรามายกย่องอาจารย์เสม พริ้งพวงแก้ว เป็นเทพเจ้าแห่งการทำงานสาธารณสุขด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ดีไหม เราจะได้มีเครื่องให้ระลึกถึงปณิธานการทำงานด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ ให้เป็นเครื่องเตือนใจว่าอะไรคือมงคลสูงสุด เมื่อประชาชนถือมงคลสูงสุดกันอย่างถูกต้องโดยกว้างขวางแล้ว แผ่นดินย่อมมีพลังของความดี

มีแต่พลังของความดีเท่านั้นที่จะช่วยให้มนุษย์อยู่รอดปลอดภัยเกิดความสุขสวัสดิ์

ขอให้ชาวสาธารณสุขเป็นพลังของความดี